Ul. Krakowska 5/2
61-889 Poznań * Tel/fax:(061) 851-05-53; * e-mail: biuro@zpryb.pl ; * www.zpryb.pl

Poznań, dn.15.09.2012r.

Związek Producentów Ryb- Organizacja Producentów opracowanie na:

Konferencję

Polityka rybołówstwa w Polsce – stan i przyszłość.
Warszawa 25 września 2012r.

I. Potencjał Polskiego Rybactwa

Powierzchnia wód. Polska należy do Krajów o najniższych zasobach wód w Europie. Zajmuje 22 miejsce w ilości wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Posiadamy ok. 2813 km² jezior, ponad 700 km² stawów, 500 km² zbiorników zaporowych. Zbiorniki zaporowe i rzeki stanowią własność Skarbu Państwa. Ponad 90 % jezior stanowi również własność Skarbu Państwa. Z 700 km² stawów , 313 km² jest w zasobach ANR z czego ok. 24,2 tys. ha jest w dzierżawach. Na wszystkich wodach gospodarkę rybacką prowadzi ponad 10.000 różnych podmiotów. Gospodarkę jeziorową prowadzi ok. 1800 podmiotów. RZGW wydzierżawia 1478 obwodów rybackich. W pełni profesjonalny chów i hodowlę ryb - głównie karpi w stawach, prowadzi ok. 750 podmiotów, na areale około 625 km² . Obiekty pstrągowe prowadzi ok. 200 podmiotów.

Odłowy i spożycie ryb. W 2010 roku połowy krajowe/słodkowodne i morskie/ wyniosły 219 tys. ton ryb - w tym połowy słodkowodne - 48,4 tys. ton. Konsumujemy rocznie około 500 tys. ton ryb, to jest ok. 13 kg na osobę, z tego 48,5 tys. ton polskich ryb słodkowodnych - w tym około 17-20 tys. ton karpi, których produkcja ciągle maleje i ok. 16 tys. ton pstrągów, których produkcja znakomicie wzrosła w ostatnich kilkunastu latach. Polacy zjadają średnio 46 % mniej ryb, niż wynosi średnie spożycie w Krajach U. E. Mięso ryb w Polsce stanowi zaledwie 7% konsumpcji mięsa. Dla zapewnienia właściwej diety, ilość ta w/g. wskazań dietetyków winna wynosić minimum 15% ! Najmniej ryb spożywają rodziny rolników! W wydatkach na żywność, koszt zakupu ryb stanowi ok. 2,7% .

Roczna wartość produkcji ryb w Polsce.

Ogółem ok.	-483 milionów zł - 100%
Produkcja stawowa	-294 milionów zł - 71%
Odłowy bałtyckie	-154 milionów zł – 32%.
Połowy dalekomorskie	-35 milionów zł – 7,2 %

II. Stawowe Gospodarstwa Rybackie .

STAN

Polskie stawy rybne są budowane od XII wieku. Stawy powstawały w celu produkcji wartościowej żywności, głównie karpi. Obejmują ponad 70.000 ha, dzięki czemu Polska jest Krajem o największych zasobach produkcji karpi w Europie w których prowadzona jest tradycyjna produkcja karpia. Słowo **„tradycyjna”** to nie trend ostatnich czasów, gdzie aby podnieść wartość produktów, nazywa się je tradycyjnymi , lokalnymi. To dosłowne określenie stosowanego i nie zmienionego od 1868 r. cyklicznego systemu gospodarczego chowu i hodowli karpia , który trwa 3 lata i stosuje w dożywianiu ryb zboża. To system, który retencjonuje ogromne ilości wody z wiosennych roztopów i oddaje ją późnym latem i wczesną jesienią, gdy poziom wód powierzchniowych jest niski. **Notabene proszę przypomnieć sobie ostatnie informacje na temat katastrofalnego poziomu wód naszych polskich rzek. Sytuacja jest bardzo poważna, wiele tysięcy osób jest obecnie pozbawionych bieżącej wody. Gazety bombardują nagłówkami : "Wisła pokazała dno", "Alarmująco niski stan Warty", " Pół gminy Łask bez wody", " 7,5 tys. mieszkańców gminy Zwierzyniec bez wody".**

W tej sytuacji jakże ważna jest aktualna informacja - **r y b a c y r o z p o c z y n a j ą o d ł o w y i b ę d ą z r z u c a ć z e s t a w ó w r e t e n c j o n o w a n ą w i o s n ą w o d ę i z a s i l ą w i e l e r z e k!**

Dzisiaj polskie stawy nie są już postrzegane, jako tylko jeden z systemów rolnych dający produkt żywnościowy i zatrudnienie dla miejscowej ludności. Obecnie dostrzeżono, iż stawy spełniają korzystną rolę kształtowania cennych krajobrazów, stały się podstawą głównych elementów tożsamości kulturowej obszarów wiejskich w Polsce (przyp. Fernando Martin Gil „Natura 2000 i akwakultura”) . Stawy ze względu na historyczno-kulturowe korzenie, walory estetyczne, tworzące wyjątkowe, bogate ekosystemy przyrodnicze, muszą być postrzegane i traktowane jako bezcenne zasoby Kraju.

III. POWAŻNE PROBLEMY

- choroby ryb (KHV - karpi)

- brak kredytów preferencyjnych na zakup dzierżawionych od ANR obiektów rybackich,

- brak zagwarantowania trwałości pozwoleń wodno prawnych dla gospodarstw rybackich,

- groźne prawo w zakresie nie uwzględniania klęsk nadzwyczajnych (susza , choroby) przy trwałości projektów unijnych, zagrożenia zwrotem funduszy,

- brak możliwości ubezpieczenia produkcji rybackiej,

- brak dopłat bezpośrednich,

- brak oceny wielkości populacji zwierząt szkodliwych dla rybactwa pod kątem nadmiernie zwiększającej się liczby kormorana czarnego ,czapli białej, bobrów itd. oraz podejmowania

działań ograniczających wzrost tych zwierząt. **A problem jest ogromny, bo oszacowane szkody powodowane przez ww. zwierzęta w gospodarstwach stawowych w 2011r wyniosły ok. 127 mil. zł.**

- nieracjonalne podporządkowywanie spraw rybackich, różnym obszarom chronionym zwłaszcza „Natura 2000",

- Nieracjonalny wzrost czynszu dzierżaw gospodarstw rybackich z ANR, na skutek zwyżki ponad 2,5 krotnej cen zbóż na przestrzeni ostatnich trzech lat. Wzrost czynszu nie ma nic wspólnego z efektami chowu i hodowli ryb. Wysokość czynszów ustalana jest bowiem w/g wartości pszenicy, a zapowiadane zmiany tego miernika od 2007r. przez MRiRW nie zostały spełnione.

- Dyskryminujące, naruszające warunki zrównoważonego rozwoju rybołówstwa, jest wykluczenie z uzyskania pomocy finansowej z EFR, bardzo dużej ilości podmiotów rybackich, znajdujących się poza granicami, objętymi przez Lokalne Grupy Rybackie!

- Pogłębia się od 2007r, nienotowana nigdy w historii, tragiczna sytuacja gospodarczo - finansowa stawowych gospodarstw rybackich w Polsce - w/g. IRŚ za 2010r ponad 24 % gospodarstw karpiowych, wykazało ujemny wynik finansowy. Rok 2012 zapowiada się jeszcze gorzej!

- brak szkoły średniej kształcącej przyszłych rybaków.

IV. PRZYSZŁOŚĆ

W związku z powyższym – aby pomóc Rybactwu – Rybakowi w ciężarze utrzymania dziedzictwa jakim są stawy, oraz zapewnienia ciągłości ich ważnej roli produkcyjnej i bezcennej roli pozaprodukcyjnej, wyrażającej się między innymi w tworzeniu ekosystemów przyrodniczych , oczyszczaniu wody pochodzącej z wiosennych roztopów, pełnienia funkcji zbiorników retencyjnych, bezwzględnie w **trybie pilnym wnioskujemy** o :

1/. Zwalczenie wirusowej choroby karpi - KHV.

Z prośbą o pomoc w tej sprawie zwróciliśmy się w 2011r. do Ministra Rolnictwa. W związku z tym, iż problem ww. choroby jest ogromnie rozwojowy i skomplikowany, niezbędne jest natężenie prac i przeznaczenie środków finansowych na znalezienie „panaceum" na zwalczenie tej choroby.

2/. Umożliwienie udostępnienia rybakom, kredytów preferencyjne na zakup dzierżawionych obiektów rybackich.

W powyższej sprawie Zarząd Związku Producentów Ryb –zwrócił się w kwietniu 2011r. oraz sierpniu 2012r. do MRiRW z prośbą o spowodowanie możliwości korzystania z pomocy krajowej w formie dofinansowania kredytu (symbol nZK) na zakup obiektów (użytków rolnych) dzierżawionych od Agencji Nieruchomości Rolnych. Niestety do dnia dzisiejszego rybacy nie mają możliwości uzyskania takiego kredytu preferencyjnego - co stawia ich w bardzo trudnej sytuacji gospodarczo - finansowej. W świetle obowiązujących przepisów ograniczających tą formę pomocy do końca 2013r. sprawa jest bardzo poważna i ogromnie pilna.

3/. Uproszczenie administracyjnych procedur wydawania pozwoleń wodnoprawnych dla nowych obiektów oraz stworzenie procedur przedłużających pozwolenia wodno prawne istniejącym obiektom rybackim.

Obecna praktyka pokazuje, iż w całym kraju znacznie, nawet do 22 miesięcy przekraczany jest termin wydawania pozwoleń . Jest to sytuacja bardzo niebezpieczna dla gospodarstw, które zamierzają, bądź korzystają z środków unijnych i z przyczyn niezależnych od siebie, nie mając ciągłości pozwoleń wodno prawnych, nie uzyskują pomocy finansowe z unijnych funduszy dla rybactwa, a nawet mogą zostać zobowiązane do zwrotu otrzymanej pomocy ze środków EFR!

4/. Nie do zaakceptowania są ogromne koszty strat powodowane przez zwierzęta rybożerne, obciążające tylko i wyłącznie rybaków. Stan ten doprowadza do stanu upadłości wiele gospodarstw rybackich. By uleczyć tę sytuację, powinny nastąpić uregulowania prawne, które przywrócą normalne warunki istnienia równowagi populacji zwierząt zwłaszcza na stawach. Jeśli nie, to Państwo powinno partycypować w kosztach utrzymywania nadmiaru populacji szkodliwych dla rybactwa zwierząt.

5/. Wnioskuje się o wyeliminowanie dyskryminujących, naruszających warunki zrównoważonego rozwoju rybołówstwa, wykluczenia z uzyskania pomocy finansowej z EFR, bardzo dużej ilości podmiotów rybackich, znajdujących się poza granicami, objętymi przez Lokalne Grupy Rybackie!

6/. Dzierżawcy oczekują na zrealizowanie zapowiadanej od 2007r. przez MINROL, zmiany czynszu dzierżaw rybackich z pszenicy na miernik w rybach.

Wymienione wyżej sprawy mają rangę najwyższej pilności, brak ich pozytywnego załatwienia w najbliższym czasie, powodować będzie stan, w którym polskie rybactwo nie będzie mogło mówić o pozytywnej przyszłości po 2014r.

Jednocześnie zaprzepaszczone zostaną szanse, na zwiększenie Krajowego zaopatrzenie Polaków w ryby, pochodzące z polskiej produkcji, co ma szczególne znaczenie w świetle braku możliwości zwiększania połowów ryb bałtyckich.

Krzysztof Karoń – Prezes ZPRyb.